

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 19. septembra 1883.

Obs eg: Premiranje konj. — Kakošni kraji so za setev in kakošni za sadbo gozdnega drevja ugodni. — Kako se kuretina kopuni. — Spomini na veliko slavjansko romanje v Rim leta 1881. (Dalje.) — Govor gosp. prof. Kreka pri Miklošičevi slavnosti. — Podoba (povest). (Dalje.) — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.**Premiranje konj.**

V Ribnici je bilo prignanih 3. septembra 12 kobil z žebet, in dobili so:

A. Za kobile z žebet:

1. Matija Sigmund iz Geschwinda, občina Stara cerkev, za 9 let staro kobilo 7 cekinov.
2. Andrej Cvar iz Gorenje vasi za 15 let staro 5 cekinov.
3. Janez Andolšek iz Žlebič za 5 let staro 4 cekine.
4. Peter Jaklič iz Hütterhäuser za 6 let staro 3 cekine.
5. Anton Pogorelec iz Bukovice za 6 let staro 1 medalijo.
6. Janez Podboj iz Ribnice za 7 let staro 1 medalijo.

B. Za mlade breje kobile, katerih je bilo prignanih 5, dobili so:

1. Franc Oražem iz Guščen za 4 leta staro 5 cekinov.
2. Jurij Cesar iz Krobača, občine ribniške, za 4 leta staro 4 cekine.
3. Janez Kozina iz Sušja za 4 leta staro 3 cekine.
4. Jožef Krese iz Strug za 4 leta staro 1 medalijo.

C. Za enoletne in dveletne žebice, katerih je bilo prignanih 12, dobili so:

1. Anton Šile iz Brezja za 2letno 2 cekina.
2. Janez Škrabec iz Krobača za 2letno 2 cekina.
3. Jože Jaklič iz Starega Loga za 2letno 2 cekina.
4. Janez Pelc iz Ribnice za 2letno 1 medalijo.
5. Lorenc Grjol od sv. Gregorja za 2letno 1 medalijo.
6. Janez Boje iz Nemške vasi za 2letno 1 medalijo.

V Št. Jerneji 5. septembra:

A. Za kobile z žebet, katerih je bilo prignanih 26, dobili so:

1. Franc Vrtaĉič iz Pristave za 15 let staro kobilo 7 cekinov.
2. Janez Dvornik iz Krške vasi za 8 let staro 5 cekinov.

3. Janez Majcen iz Št. Janža za 10 let staro 4 cekine.

4. Jože Griĉar iz Malenc za 7 let staro 3 cekine.

5. Tousseint vit. Fichtenau iz Volovĉ za 9 let staro 3 cekine.

6. Janez Smrekar iz Radule za 11 let staro 1 medalijo.

B. Za mlade breje žebice, katerih je bilo prignanih 7, dobili so:

1. Franc Fabijan iz Spodnjega Gradišĉa za 4 leta staro 5 cekinov.

2. Franc Kerhin iz Dob za 4 leta staro 4 cekine.

3. Anton Majselj iz Št. Jerneja 1 medalijo.

4. Marija Tavĉar iz Št. Jerneja za 4 leta staro 1 medalijo.

C. Za enoletne in dveletne žebice, katerih je bilo prignanih 15, dobili so:

1. Vincencij Smola iz Grma za dveletno žebico 2 cekina.

2. Janez Klanĉar iz Št. Marjete za dveletno žebico 2 cekina.

3. Jože Globevnik iz Stare vasi za dveletno žebico 2 cekina.

4. Janez Grm iz Škocijana za dveletno žebico 1 medalijo.

5. Anton Widmar iz Prapreĉ za dveletno žebico 1 medalijo.

6. Franc Recelj iz spodnje Prekopre za dveletno žebico 1 medalijo.

Na Vrhnikih 7. septembra:

A. Za kobile z žebet, katerih je bilo prignanih 23, dobili so:

1. Vincenc Ogorelec iz Škoflice za 12 let staro 7 cekinov.

2. Andrej Marinka z Unanje Gorice za 6 let staro 5 cekinov.

3. Henrik Findler iz Postojne za 8 let staro 4 cekine.

4. Janez Črne iz Kozarij za 9 let staro 3 cekine.

5. Luka Jerala iz Samotorce za 5 let staro srebrno medalijo.

6. Jernej Jeraj iz Sinje Gorice za 6 let staro 1 medalijo.

7. Martin Oven iz Podsmreka za 6 let staro 1 medalijo.

B. Za breje mlade kobile, katerih je bilo prignanih 4, dobili so:

1. Matej Smuk iz Bevk za 4letno 5 cekinov.
2. Matija Remžgar iz Brezovice za 3 $\frac{1}{2}$ letno 4 cekine.
3. Janez Zdešar z Unanje Gorice za 4letno 1 medalijo.

C. Za enoletne in dveletne žebice, katerih je bilo prignanih 15, dobili so:

1. Ignacij Štefin iz Zaloga (postojnskega okraja) za dveletno žebico 2 cekina.
2. Jože Gams iz Iške Loke za enoletno 2 cekina.
3. Albert grof Lichtenberg za enoletno 2 cekina.
4. Miha Jenko iz Slavine za dveletno 1 medalijo.
5. Franc Gerdadolnik iz Horjula za dveletno 1 medalijo.

V Kranji 10. septembra:

A. Za kobile z žebet, katerih je bilo prignanih 20, dobili so:

1. Jakob Basaj iz Suhe za 7 let staro 7 cekinov.
2. Valentin Gradišek iz Trzina za 9 let staro 5 cekinov.
3. Franc Kepic iz Cerkljan za 4 leta staro 4 cekine.
4. Župnik Anton Golobič iz Cerkljan pripoznalni diplom, ker je svoje darilo prepustil nasledniku v vrsti.
5. Matej Sršen iz Skaručne za 5 let staro 3 cekine.
6. Lorenc Kavčič iz Medvod za 8 let staro srebrno medalijo, katero je pa prepustil nasledniku ter dobil pripoznalni diplom.
7. Anton Knafelj z Dobropolja za 8 let staro 1 medalijo.
8. Jože Grašič z Golnika za 7 let staro 1 medalijo.

B. Za mlade breje kobile, katerih je bilo prignanih 14, dobili so:

1. Franc Stroj iz Dvorske vasi za triletno 5 cekinov.
2. Janez Walland iz Hlebec za 3 $\frac{1}{2}$ letno 4 cekine.
3. Anton Primožič s Pristave za 3 $\frac{1}{2}$ letno 3 cekine.
4. Matej Barlo iz Luže za triletno 1 srebrno medalijo.
5. Jože Olifčič iz Žapuž za triletno 1 medalijo.

C. Za enoletne in dveletne žebice, katerih je bilo prignanih 9, dobili so:

1. Franc Jenko iz Podreč za 2 let staro 2 cekina.
2. Andrej Kozjek iz Čirčič za 2 let staro 2 cekina.
3. Jože Grašič iz Golnika za 2 let staro 2 cekina.
4. Franc Jenko iz Podreč št. 11. za 2 let staro 1 medalijo.
5. Franc Kumar, župnik iz Mošenj, za 2 let staro 1 medalijo.

Kar je bilo živine prignane, se sme splošno pohvaliti; bila je dobro gleštana in kazala vesel napredek. — V posebno dobrem stanu bile so vse v Kranj pripeljane kobile in žebice pincgavskega plemena, večidel zeló požlahnene po državnih žebcih, za katere se daje podpora. Zato so zavoljo premalega števila daril gospodarji Jože Golob iz Šentjurja, Blaž Keršič iz Vodice, Jakob Klinar iz Moš in Marija Kuralt iz Mengša za pripeljane kobile z žebet od darilne komisije mogli prejeti le javno pohvalo.

Kakošni kraji so za setev in kakošni za sadbo gozdnega drevja ugodni.

Pred 40 leti, ko je bila gozdoreja še na nizki stopinji razvitka, se je sploh mislilo, da se more za obde-

lovanje v gozdu edino setev rabiti. Nasadbe so se zametavale.

Če pomislimo, da je bilo v onem času še dosti gozda in so le grajščine, katere so oskrbovale skoro vse gozde naše dežele, nekoliko na pogozdovanje golih krajev mislile, da se ljudstvo s tem ni nič pečalo, manjkalo je sposobnih delavcev. Zarad tega bila je setev ceneja.

Dandanes, ko so ogromno uže izsekanega sveta grajščine kmetom odstopile in se je na stotine oralov gozda na golo posekalo, pričeli so enake prostore v veči meri posevati ali zasajati.

Večletne skušnje so pokazale, da so za setev naslednji kraji ugodni:

1) Plitva skalnata tla, ali večje planjave z drevesnimi koreninami preprežene. Na takih krajih bile bi nasadbe drage, kjer bi se morala prst prenašati in korenine odstraniti.

2) Obširne, puste planjave, katere imajo pa tako lego in zemljo, da se ni bati pogina setve. To se pravi na solčni strani ležeči pašniki ali gozdni prostori, kateri so vsaj toliko z grmovjem zaraščeni, da njež na sadika dosti sence in zavetja najde.

3) Če hočemo dolzega in brezvejnatga drevja izrediti.

Za nasadbo se priporočajo te-le zemlje:

1) Lahke, rahle zemlje, kjer se je bati, da bi mraz vsejanega drevja iz tal ne izvlekel.

2) Na zemljah, ki so močno s travo zaraščene, tam bi se vsejane sadike zadušile.

3) Na močvirnih ali suhih, zeló rahlih peščenih zemljah.

4) V mrzlih krajih, kjer mlade sadike mraz pomorí.

5) Na rebrih strmih gorá, ker bi vsejano seme, oziroma majhne sadike, dež spral.

Iz tega je razvidno, da se gozdi s setvijo in nasadbo enako ceno in vspešno obdelavajo, samo da se setvi ugodni kraji izvolijo za setev in nasadbi ugodni kraji za nasadbo.

Kako se kuretina kopuni.

Kolikor bolj se razvija in raste meščansko življenje in se množijo terboljšujejo priprave za promet, toliko bolj se množi tudi povživanje jedi boljše in dražje vrste in njihova cena raste, ako ne raste s povživanjem ob enem in enakomerno tudi množina dotičnega živeža na trgu. Med mesnino je zeló čislana kuretina in posebno za kopune plačujejo se redno prav dobre cene. Sloveči so po avstrijskih mestih, izrekoma na Dunaji, pa tudi na mizah francoskih bogatašev štajarski kopuni in za-nje dohaja leto za letom lepa svota denarja v štajarsko deželo, v družih južnih deželah pečajo se pa le zeló malo, k večemu za domačo potrebo s kopuni.

Nasprotno je celó lepi kuretnini izrekoma puranom mladičem v južnih deželah, razun večih mest, cena zeló nizka. Ne bilo bi tedaj napačno, ako bi se naši kmetovalci nekoliko bolj brigali za rejo kopunov, ker se redno vendar prodajajo še enkrat dražje, kakor petelini enake starosti.

Akoravno je kopunenje znana reč onim, kateri so se s tem delom pečali, vendar pa zna marsikomu drugemu biti vstreženo, ako to ravnanje tukaj popišemo, držeči se popisa v „Wiener L. Ztg.“.

Dveh oseb je treba za to delo. Ako se ima kopuniti petelin, prime ga ena oseba in ga drži tako, da je hrbet navzdol. Druga oseba prime, potem ko je odstranila perje, kar ga je na poti, z dvema prstoma 1 centimeter od zadnjice gori trebušno kožo, jo nategne